

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	

BEREGNING AV SOSIAL STØNAD I ØRLAND KOMMUNE - EVALUERING

Kommunedirektørens innstilling

Evaluering av beregning av sosial stønad i Ørland kommune tas til orientering.

Sakens bakgrunn og innhold

I kommunestyremøte den 12. desember 2019, PS 19/54 Budsjett 2020 - økonomiplan 2020 – 2023, ble følgende vedtak gjort:

«18. Ørland kommune inntektsberegner barnetrygd før utmåling av sosial stønad. Dette bidrar til å forverre situasjonen, siden familier på sosial stønad får en lavere utbetaling enn de ville hatt om barnetrygden ikke ble inntektsberegnet. Inntektsberegningen av barnetrygden bidrar til å øke forskjellene og er en usosial praksis, som er i strid med intensjonen i med universelle trygdeordninger. De aller fattigste barnefamiliene får på denne måten enda dårligere muligheter til å komme ut av fattigdom og utenforskap. Kommunestyret bevilger derfor 500 000 for å holde noe av barnetrygden utenfor når sosialstønad regnes ut.»

I kommunestyret den 13. februar 2020, PS 20/22 Beregning av sosial stønad i Ørland kommune, ble det vedtatt ved beregning av sosial stønad å holde halve barnetrygda utenfor for inntil 2 barn og beregne den med fra og med barn 3. Vedtaket ble gjort gjeldende fra 01.03.2020 med evaluering i slutten av året.

Folkehelsevurdering

Meld. St. 19 (2018 – 2019) Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn viser til at de fleste barna i Norge vokser opp i trygge omgivelser, med gode levekår og muligheter for å utvikle seg hjemme, på skolen, i nabolaget og på fritidsarenaer. Samtidig er det mange barn som har en utfordrende oppvekst på grunn av den økonomiske situasjonen til familien.

Administrasjonens vurdering

Hovedmålet for NAV er at brukerne skal komme i arbeid eller i tiltak i den hensikt å kvalifisere seg til jobb. Formålet i sosialtjenesteloven er: *«å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.*

Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer». Lovens hovedmål er å være samfunnets siste sikkerhetsnett for dem som trenger det. Sosial stønad bør være en ytelse man mottar mens man arbeider med å etablere andre mer varige løsninger for livsopphold, som arbeid eller andre statlige ytelser. For NAV Ørland er det en prioritert oppgave å gi råd, veiledning og oppfølging på en slik måte at mottakerne av sosial stønad kan komme i arbeid eller i arbeidsrettet aktivitet snarest mulig.

Sosialtjenestelovens § 18 sier at de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på stønad. Bestemmelsen sier at alle andre muligheter skal være prøvd, og at alle inntekter skal medregnes ved vurdering av økonomisk stønad. Det skal i enhver sak foretas konkrete og individuelle vurderinger av hjelpebehov, stønadsbeløp og stønadsform. NAV-kontoret har både rett og plikt til å foreta skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak.

NAV gjør individuelle vurderinger knyttet til behov som klær, sko, aktiviteter og annet utstyr. Det gjøres også vurderinger ved jul og bursdager, konfirmasjoner m.m. NAV Ørland er opptatt av å ivareta barneperspektivet og at også barn som har foreldre som mottar økonomisk sosialhjelp skal ha muligheter til å være med på aktiviteter og ha klær/utstyr som ikke skiller seg vesentlig ut fra andre. Dette ivaretas gjennom individuelle vurderinger i hver enkelt sak.

I tidligere Bjugn og Ørland kommuner var det i 2019 til sammen ca. 55 familier med til sammen ca. 130 barn som mottok sosial stønad. Av disse var omtrent halvparten enslige forsørgere.

Hittil i 2020 er det til sammen 58 familier som har mottatt sosial stønad. Det er kun 4 brukere som ikke ville fått sosial stønad dersom hele barnetrygden hadde vært tatt med som inntekt. Det er noen flere som ville hatt over «norm», men ville fått innvilget sosial stønad på grunnlag av en skjønnsvurdering og med tanke på ivaretagelse av barneperspektivet. NAV har i 2020 hatt enda større fokus på barneperspektivet og hatt tettere oppfølging av denne brukergruppa. Det er også noen som har kommet i jobb til tross for større utfordringer i arbeidsmarkedet etter koronaen. NAV har også forberedt og søkt om prosjektmidler og skal i gang med prosjektet «Familien i fokus» fra og med 01.01.2021.

Ut ifra antall brukere med barn, har NAV så langt i 2020 brukt ca. kr 251.000,- til ekstra utbetalinger knyttet til ny praksis. Ny praksis etter vedtak i kommunestyret i 2019 er at man holder halve barnetrygda utenfor for inntil 2 barn og beregner den inn fra og med barn 3. Enslige forsørgere beholder den ekstra barnetrygda.

NAV bruker også noe ekstra tid til saksbehandling. Dette er vanskelig å tidfeste og gi en økonomisk beregning på, men tilbakemeldingene fra ansatte er at de bruker ca. 5 minutter ekstra per vedtak. Nå er det også gjort endringer i barnetrygden slik at det er 2 ulike beløp ut fra alder på barna som gjør at utregninga tar noe lengre tid.

NAV vurderer at det å holde noe av barnetrygden utenfor i beregningene av inntekt gjør at den enkelte barnefamilie får noe mer inntekt i en vanskelig situasjon og anbefaler at denne praksisen blir videreført. NAV ser også at beløpene ikke er så store at det hindrer overgang til jobb. De er fremdeles noe usikker på om pengene alltid kommer barna til gode og vurderer derfor gjennom prosjektet «Familien i fokus» å utrede muligheten for aktivitetskort. På denne

måten kan NAV gi ekstra til familien som går direkte til å dekke aktiviteter som barna er med på. I og med at det nå gis barnetrygd ut fra alder til barna anbefaler vi at vi setter av et fast beløp som vi holder utenfor pr. barn slik at vi ikke bruker mer tid på utregning pr. vedtak. Dette beløpet kan f.eks være 700 kr. pr. barn.

Vedlegg

1 Særutskrift Beregning av sosial stønad i Ørland kommune